

το εξώφυλλο

Α. ΤΟΥΚΑΡΑ

Ι ΓΡΑΜΑΤΙΚΗ

ΤΙ ΡΟΜΕΙΚΥ ΤΙ ΠΟΝΤΕΙΚΥ

ΤΙ ΓΛΩΣΣΑ

1
ΡΩΜΑΝΤΙΚΩΝ

9
3
ΡΩΜΑΝΤΙΚΩΝ

2
ΡΩΜΑΝΤΙΚΩΝ

ΓΙΑ ΤΙΝ ΓΡΑΜΑΤΙΚΙΝ ΤΙ Σ. ΤΟΧΠΑΡΑ

Για το ρομεικόν το γλωσσικόν το ζιτιμαν άπορα καλατζεβνε τα πλατεια στρωματα περγαζομενιον. Σο κεντρον τι προσοχιζεμυν στεκ το ζιτιμαν — πως να εφταμε κε ι γλωσα ντο θα καματιζομε να βουθαμας, πραγματικα να εν γλωσα τι μαζαζεμυν. Να καταλαβενεμας ολ κε όχι μονον να καταλαβενεμας αλα να καλατζεβνε κεκιν, να επορυν να περνε ενεργον μερος εν δουλιανεμυν — σο χτισιμον τι σοσιαλιζμυ.

Ι γλωσα κεπορι να εν σκοποζεμυν, αλα μεσον, οπλον πυ να βουθαμας σον σκοπονεμυν.

Αικον γλωσα για τεμετερα τα ρομεια μαζας πεκσεβαν ασον Ποντον εν το ποντεικον ι γλωσα. Το ποντεικον τιν γλωσαν καταλαβενε, το ποντεικον τιν γλωσαν καλατζεβνε, απο εν το μιτρικον ι γλωσατον. Καθαρα φενετε πως ι καταστασι σο οπιον εβριμες ος τα τελεφετα χρονια κε σο καπιον βαθμον κε ος οσιμερον, αλο να υποφερκετε κεν. Το Σοβητικον το ζιτιμαν ελεφθεροσεν ολια τα εθνι ασο ικονομικον κε ασο πολιτικο-μορφωτικον τιν σκλαβιαν.

Κιατορα, τα εθνι ντο εσαν αγραματα ολος διολυ, πυ γραματα πα ακομαν κιχαν, εκκοδαν σο παδαρ, μαθανε, προχορυνε, κιαλο κεγνοριωνταν. Το Κομμουνιστικον Κομαν με το λενινιστικον τι γραμινεθε αλαζ τανθροπε, αλαζ τι γις τον προσοπον κε πραγματικα αδελφον τα εργαζομενα μαζας ασολια τα εθνι αφκα σο κοκινον τι σιμεανεθε. Τολμιρα ι πολεσεβικ καθαριζνε τι στραταν ασολια τα φραχτια, ασολια τα εμπόδια για να προχορυν σον σοσιαλιζμον τα εργαζομενα μαζας. Απλοπια το Κομαν τι γραφιν σανατολικά τα εθνι, διμιουργα για τατυνυς λατινικοπιμενον αλφαβητον κε εφται γιατατα τα εθνι πολα εφκολον τιν μορφωσιν σο μιτρικον τιν γλωσανατον.

Μονον το σοβητικον το ζιτιμαν κε το μιτρικον ι γλωσα εδοχαν τιν εφκεριαν ζατα τα εθνι να εφταγνε σα καποσα χρονια πραματα πυ σο καπιταλιστικον το ζιτιμαν κεπορυν να γινταν σα εκατονταδας χρονια.

Οταν τερωμε ατα τα προσodus ντο εχνε ταδελφικαμυν εθνι — ι ατιγει, ι καπαρτιν κ.τ.λ. πρεπ να εροτυμε, ειμς ντο επικαμε? Κε σα

IX

Γλῶσα χδρίς γραματικὴν κερβριτε. Επορι εναν γλῶσαν γραφτον γραματικὴν να μι ες, αμον τεμετερον, γραματικὴν αμαν ες. Χορις να σπουδαζιατο ο λ:ον εκσεριατο πραχτικα. Κι θα λες καμιαν „το πεδιν εροστετες“ θα λες „το πεδι εροστεσεν“. Ατο εν ι γραματικι να εκσερ ποσ να καταδεχ τα λογια. Ιπαμε ο αγραματων πα εκσερ τι γραματικὴν τι γλῶσαζατ πραχτικα: Ο γραματιζμενον πρσπ να μ:θανατο κε θεωριτικα. Θελομε να τονιζομε, ποσ κι πρεπ να εκσεριατο μονον αμον τον αγραματων πο εγρικα ποσ το εναν κε το αλο αετς πρεπ να λεχκυνταν, αμαν γιατι, εχίνο κικσερ. Αρ ατο το γιατι πρεπ να μαθανε ολ.

Θα ιπι τεμετερον ι γλῶσα, το ποντεικον πα ες τι γραματικιναθε, πο υς ατορα ετον γραφτον. Με ταυτο το βιβλιον εφταγο το προτον τιν προσπαθιαν.

Εκσερο αμαν ποσ καπιι θα χλιμιτιζνε, ονταν θα δεβαζνατο. Κε θα χλιμιτιζνε γιατι εγο κι περιορισκομε σο λεχτικον τι γλῶσανεμον, ονταν κεχομε περατα ασιν αρχεαν. Αρ ι „σοφι“ θα λεγνε „ολαν να ποντεικον γλῶσαν εν ατο! Ες: απεσ διμοτικιν, αρχεαν, τυρκικα κε ρυικα. Κε κι κερνε ποσ ολια αια τα καχα, κατα κε τιν γνομινατων, ιν σολια τα γλῶσαζ, ακομαν κε σο αγαπεμενονατων τι διμοτικιν. Κιαλο πολα αμαν θα χλιμιτιζνε ονταν θα δεβιζνε τα τιπος, ι κατλίκι, τα καταλικια κτλ γιαχοτ τονομαστικον ι πτοσι κ. αλ.

Το διεστραμενον ασιν παραδῶσιν οτινατων κι θα επορι να δεχκεπιατα. Εγο αμαν ονταν εγραφα κικα ιποπσιν τατινετερον το διεστραμενον τοτιν, αλα τοτιν τι λαυ. Κε ο λαοσ πυ επικεν ι γνος τα γνοσια θα δεχκετε κε τα παρομια ι καταλικι τα καταλικια, ι διαδιλοσι τα διαδιλοσια κτλ. Σιν περιπτοσιν τονομαστικυ τι πτοσις πολι θα προεπιμαναν τονομαστικις τι πτοσις. Ατο:εσ αμαν πρεπ να λέγομε κε ι ονομαστικι ι πτοσι αλα διμ:τικα. Εθαρο ποσ πρεπ να εν κανις σινεπις κε να τερι κε να εβρικ το νομον κε ονταν ο νομον ατο ερτε κε σταμπον, εκινος πυ γραφτ κε καλιεργα τιν γλῶσαν, χρεοσατ εν να γλαθιαζ κε νανι το δρομοναθε. Ατο εφταγο κεγο σατο τιν περιπτοσιν. Το επιθετον με το υσια:ικον το γενικον τιν πτοσ ν τενικυ αριθμου σχεδον κι λεγνατα. Κ.πυ-καπυ εκσα τι τρανυ τι πορτασ, αλα ατο γενικον κεν. Κεν οχι γιατι αετς κι λεχκετε, αλα γιατι το γενικον ι πτοσις κιεδον κεν. Κε ατυκα-πα διο τροπος ιν να λανκεβομε αποπαν ας ατο το προζβολ υποσ εδικσαμε κιαλαπαν. Για να εκλεγομε το σοστον πρεπ να εκσερομε τα νομς τι γλο ασ:μυον. Εναν ασα κικιοτερα τα νομς τι γλῶσαζεμυον εν, ποσ το επιθετον λεχκετε σο υδετερον γενοσ. Εκσερεσιν εφταγνε τα επιθετα πυ προζδ οριζνε τα εμπσιχσ, κικιοσ ταυθροπς. Ατο ο νομον εν

Κατα το οκνεας κλισκυνταν κε ο γλοζεας, ο γυλεας, ο θριζεας κ.τ.λ

Ενικός αριθμός

Ον. ο απροκοφτον	ι απροκοφτος ι απροκοφτεσα	ταπροκοφτον
γεν. ταπροκοφτονος	ταπροκοφτονος ταπροκοφτεσας	ταπροκοφτονος
ετ. τον απροκοφτον	τιν απροκοφτον τιν απροκοφτεσαν	ταπροκοφτον
κλ. απροκοφτε	απροκοφτος απροκοφτεσα	απρακοφτον

Πληθυντικός αριθμός.

Ον ι απροκοφτι	ι απροκοφτι	ταπροκοφτα
γεν. ταπροκοφτιον (ιδιον)	ταπροκοφτιον (ιδιον)	ταπροκοφτιον (ιδιον)
ετ. ταπροκοφτυς	ταπροκοφτυς	ταπροκοφτα
κλ. απροκοφτι	απροκοφτι	απροκοφτα

Διαφερ ι κλιει τι θελκυ ασαρνικον μονον ζονομαςτικον κε ζο κλιτικον τιν πτοσιν τενικυ αριθμυ. Το υδετερον διαφερ αζο αρν. ζο κλ. τενικυ αριθμυ κε ζονομ. ζο ετιατ. κε ζο κλιτ. τι πληθυντικυ αριθμυ. Κατα τον απροκοφτον κλισκυνταν κε τα: ο απεδεφτιον, ο ανοστον, ο αςακμον κ. τ. λ.

Ενικός αριθμός

Ον ο ασπρον	ι ασπρεσα	ταςπρον
γεν. ταςπρονος	ταςπρεσας	ταςπρυ
ετ. τον ασπρον	τιν ασπρεσαν	ταςπρον
κλ. ασπρε	ασπρεσα	ασπρον.

Πληθυντικός αριθμός.

Ον. ι ασπρι	ι ασπρι	ταςπρα
γεν. ταςπριδιον (ιον)	ταςπριδιον (ιον)	ταςπριδιον (ιον)
ετ. ταςπρυς	ταςπρυς	ταςπρα
κλ. ασπρι	ασπρι	ασπρα

Ι κλιει τι θελ. διαφερ `ασιν κλισιν ταρν. μονον ζον ενικον αριθμον. Ι κλιει τυδετεριον διαφερ ζο γεν. τιν πτοσιν τεν. αρ. κε τονομ, ετ, κε κλιτ. τι πληθυν. αριθμ.

Κατα το ασπρος κλινετα κε ο μαβρος.

ΡΗΜΑΤΑ

Τα ρήματα διλ. τα λεκτικὰ πὺ φανερὸν ντο εἶναι (χτιζο), γιὰ ντο παθάν (βρεχουμε), γιὰ σα πιον καταστάσιν εν το υποκείμενον (ζο) εν το παραπάν ασ αρχεὸν τελειτικὸν τιν γλῶσσαν. Ἐχομε ἀμὰν κε ἀσα κξένα γλῶσσας ἀρχετα πὺ επικαμάτα τεμετέρα κε χορίς εἶναι κί γίνουμες ἀτορα λ. χ. κυμυλιαζο (λατινικὸν), γιαραεβο (τυρκικὸν), πρινιμαρο (ρουσικὸν). Σιμ. Ἀσα κξένα ρήματα πὺ εχομε τα παραπάν εν ἀσο τυρκικὸν τιν γλῶσσαν. Ἐφκολα κανενας εγρικατο, γιὰτι πολα χρόνια εζίζαμε με τι τυρκ. Γιὰ τεμάς ἀμὰν ὀλια ἀτα εν ἀτορα ἀτασον κξένα, ὁσον ενε κξένα γιὰ τον ρυσον τα λεκτικὰ: Γεογραφία, φυσικὰ, γεωμετρία, κ.τ.λ. Κε ἀμὸν ντο κεχομε εμὶς δικεομὰν νὰ λεγομε το ρυσον γιὰ ταλτς τεβροπεις πὺ μεταχίρισκονταν ἀτα τα λογία: „Σταθεστεν ἀτικες μὶ κρυτεν, ἀτα τεμετέρα εν; πετένεσιν τίζετέρα“ .Γιὰ τον ἴδιον λόγον κξες κανὶς δικεομὰν νὰ λειμὰς: „Ἀτα τα λογία ντο λετέν τυρκικὰ, γιὰ ρουσικὰ εν, πετέν τα ρομεικασὺν„. Ὅσα λογία ὁ λαὸς εχονεπέσεν διλ. εβαλενάτα σε κινὺ το καλοπ κε ἰ παραπάν λεγνάτα, τεκινὺ ενε. Ἀν θαρχίνουμε νὰ ἀραεβομε δικεομάτα ἰδιοχτισίας κε σα λεκτικὰ, πολα πὺ εθαρυμε γνίσια τεμετέρα, θὰ εθγενε κξένα, ἐπιδὶ κε κανενας λαὸς κέζιζεν ἀπομονομενὸς ἀμὸν τον Ροβίνσον Κρυζο κξενὰν νισιν. Ἐζίζεν περὶκίχλομενὸς ἀς ἀλτς τι λαὸς κε ἐπιρεάσεν σε κινὺς, ἀλα κε ἐπιρεάσεν ἀσεκινὺς. Κε ἰ ἐπιδράσι ἀτω φανερὺτε κε σιν γλῶσσαν.

Σα ρήματα διακρίνομε: 1. μορφὰς (ἀλοτε ελεγανάτα φωνὰς) 2. χρόνους 3. τρόπους. (ἀλοτε ελεγανάτα ἐγκλίσια). 4. προσόπα 5. ἀριθμὺς.

Μορφὰς εχομε δύο: α) τὸ ἐνεργητικὸν τιν μορφήν κε β) τὸ παθητικὸν τιν μορφήν.

Τὰ ρήματα πὺ τελὸνε σο πρὸτον ἐνικὸν προσόπον τελεστέτα σε ὁ ενε σο ἐνεργητικὸν τιν μορφήν κε κορτα λεγομάτα ἐνεργητικὰ. Ὅλια ἀμὰ ἐνεργητικὰ σο νοίμὰν κινε λ.χ. ἰπαρχο. Πολα ὁμὸς ἀσάτα φανερὸνε πὸς το υποκείμενον ἐνεργὶ λ.χ. εςκίζο. ραφο, κλοδο, πλεχο, τρεχο κ.τ.λ.

Τὰ ρήματα πὺ τελὸνε σο πρὸτον εν. πρ. τελεστέτα σε ὁμε κε ὕμε ενε σο παθητικὸν τιν μορφήν κε κορτα λεγομάτα παθητικὰ. Λεομε κιατα παθητικὰ, ἐπιδὶ κε πολα ἀσάτα ἀκομὰν κιατορα φανερὸνε πὸς το υποκείμενον κατ παθάν λ.χ. βρεχουμε, εσονουμε, τριανιουμε κ.τ.λ. Ἐχομε ἀμὰν ρήματα παθητικὰ πὺ κί φανερὸνε παθεμὰν, ἀλα ἐνεργίαν λ.χ. εργαζόμε. Ἀλα φανερὸνε καταστάσιν λ.χ. στρεχουμε.